

Handläggare
Lisa Östbring
Epost: lisa.ostbring@myh.se

ADRESS
Socialdepartementet
Enheten för socialtjänst och
funktionshinderpolitik
10333 Stockholm

Myndigheten för yrkeshögskolans yttrande över Framtidens teknik i omsorgens tjänst (SOU 2020:14)

Sammanfattning

Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) är positiv till utredningens förslag på förtydliganden i den reglering som styr äldres vård och omsorg. Liksom utredningen bedömer MYH att en tydligare lagstiftning kring insatser till individer med nedsatt beslutsförmåga ger äldreomsorgen bättre grundförutsättningar att bistå den enskilde utifrån dennes behov. Otydlighet i lagstiftning har angivits som ett av de främsta skälen till att ett breddinförande av välfärdsteknik inom äldreomsorgen ännu inte kommit till stånd.

MYH instämmer i merparten av de bedömningar som utredningen gör och ställer sig positiv till de förslag som lämnas. Nedan beskrivs de områden och bedömningar där MYH ser särskilt behov av att förtydliga sin ståndpunkt eller sin roll.

Synpunkter

8.10.1 Äldreomsorgens kompetensförsörjning

MYH delar utredningens bedömning att kompetensen inom äldreomsorgen behöver höjas, generellt och specifikt, dels på grund av ökade krav på kvalitet och produktivitet, dels för att kunna möta de behov som digitalisering medför. MYH bidrar redan idag till en kompetenshöjning inom äldreomsorgen genom yrkeshögskolans specialistutbildningar för undersköterskor med inriktning mot demens eller äldreomsorg. Inom yrkeshögskolan finns även kortare utbildningar mot välfärdsteknik.

MYH instämmer i utredningens bedömning att införandet av välfärdsteknik i kommunalt finansierad vård och omsorg bör vara en del av kommunens övergripande förändrings- och utvecklingsarbete. Hela processen behöver säkerställas genom ett arbete med förändringsledning som omfattar politiken, högsta tjänstemannaledningen och verksamhetschefer. MYH erfar att mandat att initiera förändring är centralt i arbetet med användning av välfärdsteknik. Därmed krävs att även chefer och ledning har kompetens i välfärdsteknik och dess potentiella nytta, inte enbart de undersköterskor som arbetar inom äldreomsorgen.

8.10.2 Förslag om kompetensutveckling för omsorgspersonal och biståndshandläggare

MYH ser positivt på utredningens förslag att Universitetskanslersämbetet (UKÄ) och Socialstyrelsen ges i uppdrag att se över kompetensförsörjningen inom socialtjänsten, särskilt äldreomsorgen.

MYH instämmer i bedömningen att yrkeshögskolan kan vara en framkomlig väg för specialisering av biståndshandläggare. Inom yrkeshögskolan utvecklas utbildningar och kurser tillsammans med arbetslivet för att säkerställa att de kunskaper, färdigheter och kompetenser som utbildningen leder fram till är efterfrågade och relevanta i det dagliga arbetet som studerande förväntas utföra efter utbildningen. MYH anser att yrkeshögskolan kan erbjuda relevanta fördjupningskurser inom fler ämnen än välfärdsteknik. Utredningens bedömning är att biståndshandläggare även behöver

utveckla sin kompetens på området åldrande och åldrandets sjukdomar. Yrkeshögskolan har redan idag ett stort antal kurser inom demens, geriatrik och gerontologi samt välfärdsteknik. I dagsläget är kurserna en del av specialistutbildningar för undersköterskor inom äldreomsorgen. Här vill MYH trycka på att biståndshandläggare inom äldreomsorgen, oavsett utbildningsbakgrund, kan specialisera sig mot äldreomsorgen genom den nya kompetensutvecklande insatsen kurser och kurspaket inom yrkeshögskolan.


Utifrån vad som står i den andra delen av förslaget under samma rubrik, det vill säga standardisering av utbildning inom yrkeshögskolan för undersköterskor och andra yrkesgrupper, vill MYH förtydliga följande. MYH har bemyndigande att meddela föreskrifter om innehållet i en utbildning som kräver nationellt likvärdigt innehåll. När det gäller hälso- och sjukvårdsområdet omfattas det av bemyndigandet. Inom ramen för ett föreskriftsarbete sker samråd med de aktörer som påverkas av föreskrifterna. Föreskrifterna gäller bara utbildningar som ges inom yrkeshögskolan. Utbildningar som ges utanför yrkeshögskolesystemet kan ha ett helt annat innehåll och upplägg.

MYH vill förtydliga att yrkeshögskolan är en eftergymnasial utbildningsform och för utbildningar som leder till en examen ska det tydligt framgå att kunskaper, färdigheter och kompetenser är på en mer specialiserad och avancerad nivå än vad som uppnås genom gymnasieskolans yrkesprogram. Detta lyfts med anledning av att utredningen föreslår framtagandet av ett standardiserat fördjupningsprogram med inriktning mot äldreomsorg för undersköterskor och andra yrkesgrupper. Om utredningen med andra yrkesgrupper syftar på vårdbiträden så kan det krävas en separat kompetenshöjande insats för den gruppen då dess kompetens och utbildningsbakgrund är heterogen och generellt lägre än undersköterskornas. Liksom för biståndshandläggare kan kurser och kurspaket inom yrkeshögskolan vara en framkomlig väg för vårdbiträden som behöver öka sin kompetens inom specifika områden inom äldreomsorgen, till exempel välfärdsteknik eller demens.

8.12.6 Förslag om nationellt centrum för äldreomsorgen

MYH ställer sig positiv till utredningens förslag om ett nationellt centrum för äldreomsorgen. I likhet med utredningen anser MYH att ett sådant centrum skulle kunna arbeta med utveckling av hela äldreomsorgen, branschgemensamt, och inte begränsas till enbart utvecklingen av välfärdsteknik inom äldreomsorgen. Ett nationellt centrum för äldreomsorgen skulle kunna vara en relevant dialogpartner för MYH för att inhämta kunskap om utvecklingen som sker inom äldreomsorgen.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören efter föredragning av Lisa Östbring. I den slutliga handläggningen har enhetschef Peter Gustavsson Lidman deltagit.



Thomas Persson
Generaldirektör